

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai „Ryžtingesnė Europos kova su narkotikais“

(COM(2011) 689 final)

(2012/C 229/16)

Pranešėjas **Ákos TOPOLÁNSZKY**

Europos Komisija, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, 2011 m. spalio 25 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai „Ryžtingesnė Europos kova su narkotikais“

COM(2011) 689 final.

Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. balandžio 18 d. priėmė savo nuomonę.

481-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. gegužės 23–24 d. (gegužės 24 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 118 narių balsavus už, 1 – prieš ir 2 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK)

1.1 palankiai vertina Komisijos komunikato nuostatas ir pritaria, kad siekiant sustiprinti Europą reikia imtis ryžtingesnių priemonių, o norint efektyviai paveikti narkotikų pasiūlą ir paklausą reikia laikytis darnaus požiūrio;

1.2 todėl yra nusivylęs, kad šiuo komunikatu žengtas žingsnis atgal palyginti su ligi šiol vyravusiu darniu ir susitarimais grindžiamu požiūriu – jame šališkai pabrėžiamos pasiūlos mažinimo priemonės;

1.3 mano, kad reglamentavimas ir baudžiamosios teisės normų taikymas yra nepakankamos priemonės ir ragina parengti naują ES kovos su narkotikais strategiją, remiantis nuodugniu dabartinės strategijos, kurios taikymo laikas baigiasi, vertinimu;

1.4 nerimauja dėl pasikeitusių finansavimo politikos prioritetų ir primygtinai rekomenduoja šioje srityje taip pat laikytis darnaus požiūrio;

1.5 pritaria, kad nacionalines kovos su prekyba narkotikais priemones reikia derinti toliau ir ragina derinant ES baudžiamąją teisę taip pat suderinti nuostatas dėl įvairių su piktnaudžiavimu narkotikais susijusių pažeidimų;

1.6 rekomenduoja sukurti ir naudoti nepriklausomo, mokslškai pagrįsto narkotikų pasiūlos mažinimo priemonių vertinimo sistemą ir užtikrinti, kad šioms priemonėms būtų skiriami reikiami ištekliai;

1.7 pritaria siūlomoms nusikalstamu būdu įgyto turto konfiskavimo ir išieškojimo priemonėms ir rekomenduoja konfiskuotą turtą ar bent jo dalį skirti paklausos mažinimo iniciatyvoms, kurios tikrai nepakankamai finansuojamos;

1.8 pabrėžia, kad atsiradus naujiems pavojingiems narkotikams nepakaks priimti naujus teisės aktus – teisės aktus būtina įgyvendinti vykdant integruotą bendrą politiką, o tą politiką nuolat stebėti ir vertinti;

1.9 laikosi nuomonės, kad paklausos mažinimui skirta komunikato dalis yra pernelyg bendra ir neproporcinga, todėl rekomenduoja Komisijai paskatinti sukurti institucinę mechanizmą, užtikrinantį sėkmingą politikos iniciatyvų, grindžiamų moksliniais duomenimis, įgyvendinimą;

1.10 yra tvirtai įsitikinęs, jog siekiant užtikrinti, kad įvairios politikos kryptys nebūtų viena kitai priešingos, reikia jau vidutinės trukmės laikotarpiu parengti suderintą bendrą kovos su priklausomybe nuo visų psichoaktyviųjų medžiagų (ir „teisėtų“, ir „neteisėtų“) politiką;

1.11 remia Europos pilietinės visuomenės forumo narkotikų tema veiklą ir ragina labiau atsižvelgti į jo išvadas tiek ES, tiek ir valstybių narių lygmeniu;

2. Bendrosios pastabos

2.1 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) palankiai vertina Europos Komisijos komunikatą „Ryžtingesnė Europos kova su narkotikais“ ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ COM(2011) 689 final.

2.2 EESRK pritaria šio dokumento nuostatomis, kad priėmus Lisabonos sutartį „Europa turi tvirtai ir ryžtingai kovoti su narkotikais ir spręsti tiek narkotikų paklausos, tiek narkotikų pasiūlos problemas“. Jis palankiai vertina Komisijos pasiryžimą ES kovos su narkotikais politikai suteikti naują postūmį ir visiškai pritaria, kad „ES veiksmai turėtų būti sutelkti srityse, kuriose sukuriama pridėtinė vertė“.

2.3 Vis dėlto EESRK yra nusivylęs, kad komunikatu žengtas žingsnis atgal palyginti su iki šiol taikytu darniu ir susitarimais grįštu metodu, pagal kurį ir pasiūlos, ir paklausos mažinimo priemonės buvo taikomos proporcingai – svarstomame dokumente pasiūlymai pateikiami daugiausia dėl teisinių pasiūlos mažinimo priemonių, o paklausai mažinti išdėstyta tik keletas paskubomis suformuluotų tikslų.

2.4 Komitetas apgailestauja, kad Komisijos dokumente aptariant narkotikų vartojimą nepakankamai įvertinami įvairūs su žmogaus teisėmis susiję socialinės politikos aspektai; vietoj to dėmesys skiriamas nepakankamai moksliskai pagrįstoms teisėnėms ir baudžiamosioms priemonėms, kurių veiksmingumas, remiantis šiuo metu turimais duomenimis, yra abejotinas ir kurios nėra itin ekonomiškos (?).

2.5 Komitetas yra įsitikinęs, kad pasiūlos mažinimo priemonės bus prasmingos tik tada, kai sudarys vieną iš strateginės priemonės dalių ar elementų. Reikia stengtis, kad baudžiamosioms priemonėms nebūtų skiriama neproporcingai daug dėmesio – jos turėtų būti taikomos kaip paskutinė priemonė (*ultima ratio*). Todėl negalima leisti, kad prevencijos priemonės, kurios yra būdingas Europos politikos bruožas būtų nustumtos į antrą planą – juk Europa, įgyvendindama savo priemonės, visuomet skatino taikyti visuotinę ir daugialypę strategiją, o ne daugelyje pasaulio šalių naudojamus primityvius, prievartinio pobūdžio metodus, pagal kuriuos nepaisoma žmogaus teisių.

2.6 EESRK yra įsitikinęs, kad ES kovos su narkotikais politikos srityje būtina, remiantis iki šiol taikytos strategijos vertinimu, parengti, plačiai apsvarstyti ir priimti naują bendru sutarimu grindžiamą strategiją, kurioje būtų įtvirtintas bendras visų valstybių narių įsipareigojimas laikytis strateginių principų, numatomos tokios veiksmų programos ir finansavimo politika (geriausia įvairių politikos krypčių priemonės), kokios buvo taikytos iki šiol, kurios yra proporcingos ir grindžiamos pagrindinėmis Lisabonos strategijoje įtvirtintomis vertybėmis.

2.7 Laikantis pagrindinio principo, pagal kurį valstybė negali sukelti didesnės žalos ir pavojaus nei ta žala ir pavojus, nuo kurių ji gina savo piliečius, būtina sukurti mechanizmą sprendimams priimti, kuris leistų nedelsiant pakeisti tam tikrą politikos kryptį, jei, nepriklausomo vertinimo duomenimis jos rezultatai yra neigiami.

(2) Daugumoje šalių baudžiamosios priemonės šiuo metu yra nukreiptos daugiausia į narkotikų vartotojus, ir tik labai menkai veikia prekeivius narkotikais.

3. Finansavimas

3.1 EESRK yra sunerimęs dėl Komisijos finansavimo prioritetų keitimo ir mažinimo. Trečiojoje daugiametėje 2014–2020 m. finansavimo programoje numatyta programa „Sveikata ekonomikos augimui skatinti“ nebesprendžiamos narkotikų ir jų paklausos mažinimo problemos. Nesprenžiamas ir finansinių išteklių, kurių reikia norint mažinti paklausą – siekti ES kovos su narkotikais strategijoje ir veiksmų programoje nubrėžtų tikslų.

3.2 Taip pat pakito ir Komisijos pasiūlymo dėl Teisingumo programos ir Teisių ir pilietybės programos finansavimo prioritetai – visi asignavimai narkotikų problemai spręsti bus skiriami nusikalstamumo prevencijai. EESRK primygtinai ragina Komisiją patikslinti finansavimo politiką taip, kad ji atitiktų darnaus strateginio požiūrio principus.

4. Konkrečios ir esminės pastabos

4.1 Su narkotikais susiję nusikaltimai, prekyba narkotikais

4.1.1 Kovos su prekyba narkotikais klausimu Komunikate nurodoma, kad neteisėtų narkotikų rinka nuolat plečiasi, kontrabandos tikslais pradedami naudoti naujoviški metodai ir pažangios technologijos. Jame pabrėžiama, kad siekiant veiksmingai kovoti su visais šiais neigiamais reiškiniais, būtina gerinti kovos su prekyba narkotikais iniciatyvų koordinavimą.

4.1.2 Dokumente pabrėžta, kad įsigaliojus Lisabonos sutarčiai⁽³⁾ atsirado galimybė sustiprinti teises ir politines kovos su prekyba narkotikais priemones; vis dėlto jame pažymima, kad tam tikrų teisinių priemonių⁽⁴⁾ „poveikis sudarant palankesnes teismo bendradarbiavimo neteisėtos prekybos narkotikais srityje sąlygas buvo nepakankamas“⁽⁵⁾.

4.1.3 Komisijos komunikate rekomenduojamos naujos šios srities teisines priemonės, kuriomis siekiama: pirma, nustatyti pagrindinius tarpvalstybinės prekybos narkotikais ir organizuotų nusikaltėlių tinklus tiriant galimybes nustatyti bendras minimalias lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes, antra, tiksliau apibrėžti pažeidimus ir sankcijas ir, galiausiai, valstybėms narėms nustatyti griežtesnius ataskaitų teikimo reikalavimus.

4.1.4 Nors EESRK iš esmės pritaria dokumente padarytoms išvadoms, vis dėlto pabrėžia, kad pasiūlos mažinimo iniciatyvų rezultatai bus sėkmingai pasiekti tik tada, kai bus sukurta tinkama tų rezultatų vertinimo priemonė ir rodikliai. Todėl

(3) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 83 straipsnio 1 dalis.

(4) 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje.

(5) COM(2011) 689 final.

Komitetas ragina nedelsiant sukurti vertinimo ir stebėsenos mechanizmus, kuriais būtų galima nustatyti tikrąjį šios veiklos poveikį ir veiksmingumą; jis palankiai vertina jau pradėtą darbą rengiant atitinkamus rodiklius ⁽⁶⁾.

4.1.5 EESRK pabrėžia, kad pasiūlos mažinimo veiklos priemonėms įvertinti skiriama itin mažai išteklių palyginti su tuo, kokia žala daroma pagrindinėms narkotikų vartotojų, kurie teisiniu požiūriu nekenkia aplinkiniams ir nesiekia pasipelnyti, teisėms.

4.1.6 EESRK rekomenduoja laikantis šiuo klausimu priimto Europos Komisijos komunikato ⁽⁷⁾ užtikrinti, kad derinant ES baudžiamąją teisę būtų suderintos ir nuostatos dėl baudžiamosios elgsenos, kurios atžvilgiu valstybių narių taikomos baudžiamosios teisės priemonės (normos, sankcijos, teisėtvarkos priemonės, išlygos) yra tokios skirtingos, kad gali pažeisti žmogaus teises ir sumažinti teisinį tikrumą. EESRK nuomone taip yra piktnaudžiavimo narkotikais atveju ⁽⁸⁾.

4.1.7 EESRK nurodo, kad minimalių ES lygmeniu nustatytų sankcijų derinimas neturėtų lemti tam tikrose valstybėse narėse nustatytų maksimalių sankcijų didinimo. Jis taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad politika, kurioje didžiausias dėmesys skiriamas pasiūlos mažinimui, taip pat gali reikšti politikų bejėgiškumą, todėl itin svarbu rasti pusiausvyrą: ir taikyti būtinas baudžiamąsias atgrasinimo priemones, ir vykdyti itin svarbias padėties gerinimo ir paramos iniciatyvas.

4.1.8 EESRK laikosi nuomonės, kad vietoj tik į kovą su prekyba narkotikais orientuoto metodo taikymo būtina persvarstyti šios srities baudžiamosios teisės strategiją, siekiant sumažinti su narkotikų rinka susijusiu žalingu poveikiu socialiniam gyvenimui ir sveikatai bei skatinti asmenų ir visuomenės apsaugos stiprinimą.

4.2 Narkotikų pirmtakai (prekursoriai)

4.2.1 EESRK pritaria šiame skyriuje pateiktam būklės vertinimui ir pozicijai, anot kurios jau turimos ir numatytos priemonės turėtų užtikrinti veiksmingą šių cheminių medžiagų naudojimo neteisėtais tikslais kontrolę, netrikdant teisėtos prekybos jomis.

4.2.2 Kaip ir Komisija, Komitetas mano, kad derėtų sustiprinti tarptautinį bendradarbiavimą šioje srityje, nors šiuo metu ir

⁽⁶⁾ Pirmoji Europos konferencija dėl rodiklių, susijusių su narkotikų pasiūla. Bendra iniciatyva siekiant parengti tvarius narkotinių medžiagų rinkos, nusikalstamumo ir pasiūlos mažinimo veiksmų stebėsenos kriterijus. Europos Komisija, 2012 m. spalio 20–22 d.

⁽⁷⁾ COM(2011) 573 final.

⁽⁸⁾ Neretai tie patys poelgiai (pvz., dalijimasis nedideliais narkotikų kiekiais tarp vartotojų) skirtingose šalyse gali tapti įkalinimo nuo dviejų iki penkerių metų laikotarpiui priežastimi, tuo tarpu kitose šalyse šiuo atveju taikomos nacionalinėje ar savivaldybės politikoje numatytos pagalbos priemonės (įdarbinimas, aprūpinimas būstu, socialinė parama ir kt.).

pastebimas didelis atotrūkis duomenų kokybės, prieigos prie jų galimybių ir geranoriškumo juos pateikti klausimais, ypač su šia problema susijusiose trečiojoiose šalyse.

4.3 Nusikalstamu būdu įgyto turto konfiskavimas ir išieškojimas

4.3.1 EESRK remia Komisijos pastangas šioje srityje ir mano, kad Komunikate nurodytos teisinės priemonės tinkamai pritaikytos šioms problemoms spręsti. Vis dėlto jis apgailestauja, kad šios priemonės dėl įvairių priežasčių pasirodė esančios nepakankamai veiksmingos.

4.3.2 Todėl EESRK remia pasiūlymą rengti naujus, griežčiau apibrėžtus Europos teisės aktus, ir suderinti Europos lygmeniu visą šios srities teisę.

4.3.3 Komitetas siūlo bent dalį konfiskuotų išteklių skirti paklausos mažinimo priemonėms remti, nes jos, kad ir nuolat nepakankamai finansuojamos, lieka veiksmingiausios kovojant su narkotikų vartojimu ir įveikiant jo kenksmingas visuomenines pasekmes.

4.4 Naujosios psichoaktyvios medžiagos

4.4.1 EESRK iš esmės pritaria Komisijos teiginiams dėl naujųjų psichoaktyvių medžiagų. Komisija mano, kad bendras reguliavimas atitiks visuomenės ir valdžios institucijų lūkesčius dėl gebėjimo skubiai užtikrinti šių naujų medžiagų kontrolę. Tačiau neatliekant veiksmingo šių įvairių medžiagų keliamo pavojaus vertinimo galima pakenkti teisėtiems gydymo ir pramonės sričių interesams. Komitetas pabrėžia, kad dabartinis pavojaus vertinimo metodas nepagrįstas kompleksišku požiūriu ir teikia pirmenybę tik cheminei analizei ir policijos tyrimo kriterijams.

4.4.2 EESRK pabrėžia, kad naujųjų pavojingų narkotikų atveju nepakanka vien priimti naują teisės aktą. Bet kuriuo atveju labai svarbu jį įgyvendinti taikant integruotos ir plačiu mastu vykdomos veiklos politiką, kurios poveikį reikės nuolat stebėti ir vertinti. Iš tiesų visuomet yra rizikos, kad atsiras tam tikras kenksmingas poveikis – vartotojų siekis išbandyti naujas medžiagas, nusikalstamumo augimas, kainų šuolis neteisėtų medžiagų rinkoje, kitiems tikslams naudotinių medžiagų draudimas ar automatiškai taikoma kontrolė, neteisėtas vartojimas, gretutiniai su neteisėta rinka susiję pavojai ir t. t.). Komitetas apgailestauja, kad siūlomose reguliavimo priemonėse neatsižvelgta į šiuos aspektus.

4.4.3 EESRK mano, kad greta specialiųjų sąrašų rengimo sprendimus priimančios politikai turėtų pasiūlyti priemonių, kuriomis būtų galima taisyti sanitarines ir socialines psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo pasekmes, ir prirėkus pasiūlytų daugiau reguliavimo sprendimų, kurie negrėstų vartotojui baudžiamąja atsakomybe. Komitetas mano, kad šiuo tikslu

būtina užpildyti duomenų kaupimo spragas, patobulinti informacijos šrautų sąveiką, organizuoti šios srities darbuotojų nuolatinio mokymo kursus, pažangiausias metodus užtikrinti gaunamos informacijos patikimumą, tobulinti reguliavimą ir kontrolę vartotojų apsaugos srityje ir sukurti adekvačias gydymo ir pagalbos tarnybas.

4.4.4 Be to, EESRK nurodo dar vieną problemą: naujųjų medžiagų reglamentavimo veikla vis dar trukdo reikiamai įvertinti neretai daug rimtesnes problemas, kurias kelia nuo seno vartojamos nekontroliuojamos psichotropinės medžiagos – alkoholis, tabakas, tam tikros pramoninės haliucinogeninės medžiagos ir pan.

4.5 Paklausos mažinimas

4.5.1 EESRK yra nusivylęs Komisijos pasiūlymais paklausos mažinimo klausimu, kuriuose iš esmės pateiktos tik bendro pobūdžio rekomendacijos. Jis ragina Komisiją toliau plėtoti strateginį metodą, padedantį siekti tiek kiekybinės, tiek ir kokybinės pažangos užtikrinant pagrindines teises gydymo srityje.

4.5.2 Todėl labai svarbu, kad Komisija stengtųsi ne vien parengti kokybės standartus, bet taip pat ir padėtų įgyvendinti valstybėse narėse finansavimo politiką, atitinkančią proporcingumų grindžiamą požiūrį.

4.5.3 Visoje Europoje būtina užtikrinti plataus spektro įrodytais pagrįstų paslaugų, skirtų žmonėms, turintiems su narkotikais susijusių problemų, tiekimą, prieinamumą ir įperkamumą. Šios priemonės skirtos sumažinti narkotikų vartojimo žalą sveikatai (ŽIV/AIDS, hepatitas ir perdozavimas). Šios paslaugos apima detoksikaciją, paslaugas stacionariems ir ambulatoriniams pacientams ir gydymą terapinėse bendruomenėse, reabilitaciją, reintegraciją, pakaitinį gydymą nuo narkotinės priklausomybės ir adatų keitimo programas. Programos visu mastu turi būti vienodai prieinamos kalėjimuose ir mažumų atstovams bei grupėms, galinčioms patirti diskriminaciją.

4.5.4 Komitetas mano, kad įgyvendinant Europos ir valstybių narių kovos su narkotikais politiką, pirmenybę reikėtų teikti sveikatos priežiūros ir gydymo paslaugų teikimui žmonėms, kuriems reikia pagalbos, užuot persekiojus ir baudus žmones, turinčius su narkotikais susijusių problemų.

4.5.5 EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo metu Europos Sąjunga neturi jokios priemonės, suteikiančios jai galimybę įspėti arba taikyti sankcijas valstybėms narėms, kuriose neužtikrintos sąlygos naudotis moksliskai patvirtinto gydymo paslaugomis net ir atvejais, kai šios paslaugos gyvybiškai reikalingos suinteresuotam asmeniui, ir kuriose tokiu būdu pažeidžiamos žmogaus teisės.

4.5.6 Todėl Komitetas ragina Komisiją skatinti tarpinstitucinių organų, užtikrinančių iniciatyvų šioje srityje, kurių veiksmingumas moksliskai patvirtintas, konkretų įgyvendinimą

valstybėse narėse, taip pat finansinių priemonių, skirtų šioms iniciatyvoms įgyvendinti, proporcingą ir tinkamai kontroliuojamą veikimą.

4.6 Tarptautinis bendradarbiavimas

4.6.1 EESRK pritaria dialogui su šalimis gamintojomis ir tranzito grandimis bei paramos ir techninės pagalbos teikimo politikai, rekomenduodamas stiprinti šią veiklą.

4.6.2 Komitetas taip pat remia Europos Sąjungos išipareigojimą ryžtingiau spręsti neteisėtų narkotikų problemą stiprinant bendradarbiavimą su kaimyninėmis šalimis ir strateginiais partneriais, taip pat su vietovėmis, per kurias driekiasi narkotikų gabenimo į ES maršrutai, laikantis subalansuoto ir visa apimančio požiūrio ir visiškai gerbiant žmogaus teises.

4.6.3 EESRK aukštai vertina Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro veiklos nuo pat jo įkūrimo rezultatus stebint padėtį narkotikų rinkoje, tobulinant informacijos teikimo technines sąlygas ir jos kokybę bei rengiant bendrus strateginius metodus.

4.6.4 EESRK ragina Komisiją parengti ataskaitą apie esamą būklę socialinių pokyčių, vykstančių dėl besitęsiančios ekonominės krizės, aspektu, daugiausia dėmesio skiriant narkotikų vartojimo ir prekybos jais modeliams.

4.6.5 Pripažindamas trijų JTO konvencijų dėl narkotikų⁽⁹⁾ svarbą ir jų dėka pasiektus rezultatus, EESRK laiko būtina pabrėžti, kad nors buvo nustatyti konkretūs tikslai, joms nepavyko didžiojoje daugumoje pasaulio šalių ir dalyje Europos valstybių užtikrinti teisėtos, adekvačios ir teisingai paskirstytos prieigos prie tam tikrų narkotinių medžiagų. Neteisėtos gamybos ir vartojimo apimtys ne tik nesumažėjo, bet ir žymiai padidėjo. Sukurta sistema ne visuomet užtikrina galimybę imtis moksliskai patvirtintų veiksmų sveikatai ir gerovei apsaugoti.

4.6.6 Todėl EESRK rekomenduoja Europos Sąjungai imtis kritiškos JTO konvencijų dėl narkotikų ir jų įgyvendinimo prižiūretojos vaidmens, grindžiamo valstybių narių bendru sutarimu, ypač atsižvelgiant į žmogaus teisių apsaugą ir mokslinius įrodymus. Jei ji pripažins, kad tai būtina, ES galėtų pritariti konvencijų ratifikavimui.

4.6.7 EESRK aukštai vertina Europos pilietinės visuomenės narkotikų klausimu veiklą ir ją remia. Jis ragina Sąjungos valdymo institucijas labiau atsižvelgti į jo išvadas. EESRK norėtų turėti galimybę būti stebėtoju šiame forume.

⁽⁹⁾ 1961 m. bendroji konvencija dėl narkotikų, su pakeitimais, padarytais 1972 m. protokolu, 1971 m. konvencija dėl psichotropinių medžiagų ir 1988 m. konvencija dėl kovos su neteisėta prekyba narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis.

5. Tolesni žingsniai

5.1 EESRK, laikydamasis Lisabonos sutarties 11 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatų, rekomenduoja Komisijai ir valstybėms narėms sustiprinti socialinį dialogą ir aktyviai įtraukti profesines bendruomenes, taip pat (kiek įmanoma) vartotojų organizacijas į strateginio planavimo procesą, kad būtų skatinama dalyvaujamoji demokratija, o viešosios valdžios institucijų koordinavimo veiklą įvertintų pilietinei visuomenei atstovaujantys profesionalūs darbuotojai.

5.2 Komitetas mano, kad būtina taikyti dvikryptį planavimą. Visų pirma, svarbu bendruoju lygmeniu sukurti Europos lygiu suderintų sustiprinto koordinavimo keliu parengtų metodų sinergiją. Tada vietos lygmeniu būtina taikyti metodą, kuris išryškintų konkrečias Europos politikos kryptis, pritaikytas tikriesiems vietos bendruomenių poreikiams tenkinti ir kurios gali tikėtis jų bendradarbiavimo.

5.3 EESRK tvirtai įsitikinęs, kad jau vidutinės trukmės laikotarpiu reikia įgyvendinti bendrą ir suderintą politiką

priklausomybės nuo narkotikų atžvilgiu, kuri gebėtų spręsti visas su psichotropinių medžiagų (teisėtų ir neteisėtų) vartojimu susijusias problemas. Šiuo metu atskirose šalyse taikomos politikos kryptys dirbtinai skiriasi dėl politinių ir teisinių priežasčių, taikomi labai skirtingi metodai, todėl rezultatų tarpusavio poveikis nestiprinamas, bet dažniausiai slopinamas. Be to, kyla ir klausimų dėl labai nevienareikšmiškų šios politikos kryptių sąsajų su jėgos struktūromis, kurių monopolis priklauso valstybei.

5.4 Komitetas rekomenduoja Komisijai imtis veiksmų, kad būtų leidžiamas iš kanapių pagamintų vaistų kontroliuojamas vartojimas gydymo tikslais ir visas pakaitinio gydymo būdų spektras.

5.5 EESRK kritiškai vertina būdus, kuriais Sąjungos lygmeniu kovojama su alkoholizmu – bendrąją problema, dėl kurios mūsų visuomenei daroma didžiausia žala. Šiuo klausimu jis jau išdėstė savo poziciją ankstesnėse nuomonėse⁽¹⁰⁾, ir ragina Komisiją imtis griežtų priemonių šioje srityje.

2012 m. gegužės 24 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas*
Staffan NILSSON

⁽¹⁰⁾ OL C 175, 2007 7 27, p. 78–84, OL C 318, 2009 12 23, p. 10–14.